

De toekomst der pharmacie!

Het is alweer enkele jaren geleden, dat op de Algemeene Vergadering te Amsterdam een gedeelte van den tijd besteed werd aan de bespreking van de propaganda. De aanleiding tot deze bespreking moest toen zeer zeker gezocht worden in de steeds slechter wordende economische positie van den apotheker. Het resultaat der vergadering was echter zeer gering; van een positieve koersverandering kwam nog niets en slechts druppelsgewijze (een apotheker waardig!) komt men hier en daar tot het inzicht, dat men langzaam maar zeker zijn eigen ondergang tegemoet gaat. De redenen, welke enkele jaren terug golden, gelden thans in versterkte mate, want als de teekenen mij niet bedriegen, dan stapelen zich donkere wolken aan den pharmaceutischen horizon op. Wat ze bedekken, blijft thans nog een raadsel voor mij, maar is het onweer eenmaal losgebroken, dan zullen deze wolken zich ontlasten van talrijke nieuwe problemen, waartegen wij in de nabije toekomst stelling zullen moeten nemen.

De strijd in de ziekenfondsen staat voor de deur.

De inkomsten der ziekenfondsen gaan achteruit.

De apotheekhoudende geneeskundigen maken vestiging in opkomende plaatsen onmogelijk.

Het aantal apothekers groeit onrustbarend. Ik geloof, dat ik geen al te groote dwaasheid verkondig, wanneer ik dat aantal binnen enkele jaren op 3 à 4 honderd schat.

Stelt men hier tegenover, dat het arbeidsveld van den apotheker steeds meer en meer wordt ingekrompen, doordat de illegale geneesmiddelenhandel ongestoord voortgang heeft, dan vraag ik mij met bezorgdheid af, waar we met al deze apothekers naar toe moeten.

Vestiging in zoo'n groot aantal is onmogelijk! Allen in overheidsdienst gaan? Eveneens onmogelijk!

Wanneer zich van dezen overvloed een gedeelte nieuw gaat vestigen, een ander gedeelte vindt een emplooi door overname van

bestaande apotheken, dan zal toch verreweg het grootste gedeelte gedwongen zijn, een arbeidsveld te zoeken.

Het meest voor de hand ligt de uitbreiding der apotheken met drogerijen, of, wil men nog eerst voorzichtig dien weg opgaan, uitbreiding der apotheken met afdelingen voor handverkoop, artikelen voor ziekenverpleging, hygiëne, cosmetiek, enz. Wanneer ik mij dan echter voor oogen houd, hoe langzaam de idee van het mercantilisme bij de apothekers ingang vindt, dan wordt het mij bang te moede, te meer, omdat deze uitbreiding moet bevochten worden op hen, die zich sinds jaren en met ijver op den verkoop van geneesmiddelen hebben toegelegd. Wanneer hier niet van hooger hand wordt ingegrepen en resoluut het roer omgegooid wordt, dan zal men later, tot eigen scha en schande, moeten constateeren, dat wij zelf en niemand anders daarvan de hoofdschuld dragen.

Het heeft geen zin, onze voorvaderen er een verwijt van te maken, dat zij den handverkoop voor de apothekers verloren lieten gaan; het is veel eer onze taak, te trachten, met alle ons ten dienste staande middelen, het verloren terrein te heroveren. Dat hierin een vaste leiding van ons H.B. noodig is, spreekt wel van zelf en de eischen, die thans aan de hoofdbestuursleden gesteld worden, zijn zeer vele en zeer veelzijdig. Zij hebben rekening te houden met de bestaande ordening in onze Maatschappij, met de oeconomische omstandigheden, met conservatieve en moderne stroomingen onder de leden, met de industrie, met den groothandel, enz., zoodat ieder der hoofdbestuursleden een zware verantwoordelijkheid draagt, voor de op zich genomen taak. Somwijlen krijg ik het gevoel, dat vooral in de Departementen met de hiervoren opgesomde omstandigheden niet voldoende rekening gehouden wordt bij het stellen van de candidaten voor het H.B. Men ziet zoo ongeveer gebeuren, dat ieder Departement zijn eigen candidaat stelt, en bij de stemming zal de meerderheid uitmaken, wie de gekozene is.

Zal het dan werkelijk de beste der gestelde candidaten zijn?

Eenigen waarborg hiervoor hebben we natuurlijk niet, maar dit zit in 't systeem. Collega van den Dries heeft eens gezegd, dat we als hoofdbestuurders moeten hebben de besten onder ons; ik ga daarmee volkomen accoord, maar dan zal de manier van verkiezing toch herzien moeten worden, althans, wanneer wij eenigen waarborg willen hebben, dat ook werkelijk de besten gekozen worden. De vele en belangrijke problemen, welke ik in het begin van dit stukje opsomde, eischen een ruimen en universeelen blik en bovendien een rijpe en gerijpte ervaring.

Een waarborg zoude m.i. reeds zijn, wanneer het H.B. met een voorstel zou willen komen, waarbij bepaald werd, dat een candidaat voor het Hoofdbestuur eerst dan op de lijst geplaatst wordt, wanneer hij door ten minste drie Departementen gesteld was. Dit zoude bovendien den onderlingen band der Departementen zeer zeker ten goede komen. Wanneer het H.B. of andere collega's in dit schrijven aanleiding mochten vinden, hierover hun meening te zeggen, dan kan dit niet anders dan op hoogen prijs gesteld worden.

Kerkrade, Mei 1935.

L. VAN WERSCH.